

BRASSÓ

ELŐFIZETESI AR:
helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre 7 frt., Félévre 3 frt 50 kr
Negyedévre 1 frt. 80 kr.
Külföldre egész évre 20 Frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos garmond-sorát 4 kr. (1—10 sor helye 40 kr.) Minden egyes hirdetés bérlet díja 30 kr., nagyobb és többszöri hirdetéseknek kedvezmény; nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendő

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.
MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÖTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót és Schwarz; Haenstein és Vogler (Janus), Dukas és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haenstein és Vogler, (Ottó Maasz), Schalek Henrik. Oppelik Alajos, Dukas M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Vatzina R. hirdetési irodájában.

80. szám.

BRASSO, Kedd, július 14-én.

I-ső évfolyam 1885.

Brassó, 1885. július 13.

Legalább is egy millió forintba van szükségünk, hogy nagy feladatainkat csak megközelítőleg is elérhessük. Egy millió forint alaptőkével kell az erdélyi magyar közművelődési egyletnek birni, hogy hathatósan működjék.

Ezen összeget a nemzetnek kell összeadni, fillért fillérre kell rakni.

A mi eddig történt, az mind kevés; egy vizezepp a tengerben. Hullámokat kell fölvetni az ügynek, oly hullámokat, a melyek maguk alá temessenek minden más, felszínen uszó kérdést. Mit nekünk már most a vöröskereszt-egylet! . . . Magasztos, nemes cél, meghozzuk érte szívesen áldozatainkat, — de csak bizonyos határokig.

Milliókra megy immár a vöröskereszt-egylet alaptőkéje, s mégis minden fűt-fát megmozgatnak, hogy e nagy tőkét még inkább növeljék. Szép törekvés, de elvégre is tulságos. A társadalomnak, a magyar társadalomnak a vöröskereszt-egyletnél sokkal fontosabb kötelessége van: az, melyet a kulturegylet rótt reá. Tegyük tehát félre az előbbi és koncentráljuk összes erőinket az utóbbira. — Legalább e szűkebb hazában tegyük ezt.

A mig az egy millió együtt nincs, addig csak egy célunk legyen, egy irányba dolgozunk: ezen milliót előteremteni. Ha a föld alól kell előhozni, akkor is meg kell annak lenni, különben hiába való minden lelkesedés.

Pénzre van szükségünk s újból pénzre.

A persely a templomokban jó és szép, célravezető is, de még nagyon kevés. Ezen a réven nem fog összegyűlni a kívánt összeg tizede sem. — Egy nagyobb apparátust kell megmozgatni: a nőket. A nők teremtették össze a vöröskereszt-egylet tőkéjének nagyobb részét is, — ők gyűjthetnék össze a mi millióinkat is.

Minden városban csoportokra kell beosztani a nőket. Két-két nő járja be hetenként az illető rayont; legyen a bárczakönyv a bibliája, a nő az isten szolgálója; hirdessék az ígét, hogy a ki bárczákat vásárol, annak az Úr megbocsátja bűneit.

A kolozsvári központ hívja fel az ország magyar hölgyeit a tetterre. Erős bizodalunk, hogy a felhívást siker követendi. A magyar

nők, a kiknek hire, egy félvilágra szól. a kik annyi és annyi humánus és kulturális czélokra gyűjtöttek már milliókat, nem fogják megtagadni pártfogásukat a nemzet egyik legszengebb s legsürgősebb kérésétől.

Magyar hölgyek, hozzátok fordulunk, legyetek gyámolítóink, jötevőink! Hozzátok fordulunk segélyért, a ti kezetekbe tesszük le ezen ország rész magyarságának sorsát, a ti hatalmatokban van, legnagyobb mértékben nyújtani a segédelmet.

Hisz magyarok vagytok ti is, magyarok, kikről a költő is azt mondja: „Magyar hölgynek születél, — áldd érte sorsodat!”

A főrangú és polgári osztály hölgyei, mindenik a maga körében, igen sokat tehetnek — többet, sokkal többet, mint a férfiak. Mivé vált volna a magyar társadalom, ha nincsenek magyar hölgyek! Mivé váltak volna humánus intézményeink, ha nincsenek hölgyek kezében? . . .

Órangyalai ők a humanizmusnak, legyenek órangyalai a magyar kultúra és állam-eszme terjesztésének is.

A haza jobb keze fordul a haza legnevesebb szíveire.

Ez irányban kellene tehát működni a központnak Kolozsvárt, még pedig minél előbb. Minden nap, melyet elmulasztunk, ezrekbe kerül. — De működni kellene sürgősen a vidéki választmányok megalakítása körül. Igen sok helyen még a legcsekélyebb mozgalom sem indult meg ez ügyben.

Ott van szomszédunk, Háromszék megye s annak székhelye Seps-Szentgyörgy. Százados álmodat alusznak. Kulturegyletről még szó sincs. — Mi az oka ennek? Talán Háromszék megyének nincs szüksége a kulturegyletre? Dehogy nem! Jobban, mint bármelyikünknek. De ha nem is volna, akkor is kötelessége volna sietni a megalakulással, a mint tette azt Kézdi-Vásárhely. A kinek nincs közvetlen szüksége reá, annak hozzá kell járulni a másokért. Közös erővel érhetünk csak célra. És épen S-Szentgyörgy város hallgat. Van sajgója, van lelkes magyarsága, van jómódu, tehetséges eleme — s mégis nyoma sincs még az alakulásnak.

Ez irányba terelje a központ figyelmét. A közgyűlés napjáig lehetőleg meg kell alakítani az összes fiókegyleteket, — a szervezés

munkáját be kell fejezni, hogy azután kezdet vegye a rendszeres működés.

Magyar hölgyek s magyar társadalom, ébredjétek! Fel a munkára!

Belföld.

Az öt éves mandátum. Az országgyűlés ez idei őszi ülészakában pártunk részéről indítványt fog beterjesztetni, hogy az 1848: 4. tcz., 3. §-a, melynek értelmében minden országgyűlés tartama három évre terjed, — oda módosítsassék, hogy annak tartama öt évre terjedjen, illetőleg a képviselői mandátum öt évre terjesztessék ki, úgy hogy már a következő országgyűlésre a képviselők öt évre lennének választandók. Az egyesült ellenzék vezérferfiái sem ellenzik a mandátum időtartamának meghosszabbítását. A képviselőház néhány kiváló tagja azonban, kik a három évi rövid országgyűlési ciklust minden tekintetben hátrányosnak tartják a törvényhozási működésre, négy évre akarják meghosszabbítani a képviselő mandátumok tartamát.

A véderőről szóló törvény módosítását tervezi a közös hadügyminiszter. A »P. Ll.« fentartással közli e különben állítása szerint megbízható forrásból kapott hírt, mely szerint a közös hadügyminiszterium és a magyar honvédelmi miniszterium egyes hivatalnokai a legutóbbi időben több ízben tárgyalásokat folytattak Bécsben a véderő-törvény módosítása és különösen az annak végrehajtására vonatkozó rendelkezések átalakítása ügyében. Ezen tárgyalások egyik czélja az volt, hogy több fontos kérdés, melyek a véderő-törvény keretén belül nézeteltérésre adtak okot a két kormány között, egyetértéssel oldassék meg. E mellett szó volt arról, hogy a sorozás mint általános rendszabály az ötödik korosztályra is kiterjesztessék. Az utóbbi évek ujoncz-állításának, de különösen az utolsó évi sorozásnak szomorú eredménye e forrás szerint azon meggyőződésre vezeték a közös hadügyminisztert, hogy a negyedik korosztály bevonása sem elégséges a sorozásba, ami eddig szintén csak kivételesen történt. Ennélfogva a közös hadügyminiszter azt kívánja, hogy a sorozás évenként öt korosztályból történjék. Ezt a hadügyminiszter elengedhetetlennek tartja azon czélra, hogy az ujoncz-kontingens fedezhető legyen.

Külföld.

A mahdi halál híre. Brackenbury tábornok július 10-én kelt táviratában jelenti Fathmehből, hogy egy Handakban lakó kereskedőtől levelet kapott, mely

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

Fokról-fokra.

Csendes nyári est volt.

A lenge zephir nyájas susogása valami földöntúli hangokat hozott felém. Egy párbeszéd volt, mely felébreszté bennem Eva ósanyánk tulajdonságát, a kíváncsiságot. Ez még talán egymagában nem is bűn, de az, hogy a párbeszédet kifecsegem, megbocsáthatatlan pletykaság. De hiába! az a lenge zephir oly csábosan susogta azt, hogy elhallgatása valóban magától vonná — ha nem is a kormányokat forgató vasakaratú férfiak haragját, de legalább is a „Brassó” hasábjainak döngő villámain.

De visszatérve a leánykák ideáljai által annyiszor lefestett s talán már lelkükhöz is fűződött holdvilágos, ábrándos estére, hallgassuk ki a nyájas szellő susogása által felénk hozott párbeszéd folyamát.

A nap fáradaimait pihenni elült a cséplő-gép, nagyot lélegzve az elvégzett napi munka felett. Mielőtt végbucsuját venné a hanyatló nap utolsó sugaraitól, büszke önértéssel tekint végig a lecséptelt gabonarakásokon, s nagy önmegelégedéssel így kiált fel:

»Mindez az én művem; hatalmam s erőm rab-szolgái tédre-fejre hajtván, lábaim előtt hevernek, s ha tekintem bevégzett művemem, büszkébb vagyok egy napi munkásságomra, mint a világ legnagyobb hódí-

tója egész életén át elért eredményére. Erő! te hatalmas szellem, ki éltet s ily erőt kölcsönöz az életelen testnek, áldott legyen neved mindörökkre!»

A szerű egyik sarkában szerényen meghúzódva, hideg vérrel hallgatja végig e tulzott öndicsőítést egyszerű szerkezetével a trieur, s talán az ellentmondási vizsketeg vagy a sértett önérték által ösztönözve, szerényen jegyzi meg:

„Hatalmad és erőd, oh gép, csak a durva erőszak műve, mely rontva alkot ugyan, de maradandót nem teremt soha. Hatalmad és erőd megfosztja ugyan disztől a kalászt, s működésed magot magra gyűjt, de műved egymagára értéktelen anyag, mit csak a művészet hatalma teremt s emel nagygyá. Te erődet s hatalmadat dicséred botorul, mig alkotott műved keskeny térre szorul. Öntetszelegve nézed művedet s hiu büszkeséggel örülsz nyersterményed felett; de az, mi a műnek belbecset, értéket kölcsönöz, a művészet sehol. Tanuld meg tehát, hogy mű, mely bevégtetlen áll, érdemet alkotójának nem teremt soha.

Lásd, erőm s hatalmam csekély, — folytatja tovább, most már bátorságot szerezve a trieur — s csekélységében mégis hatalmasabb, mint tultelt öndicséreted. Mig te durva roncsalék, dudva s gaz között hagyod rab-szolgádat, addig művészetem oly magas polczra helyezi, melyen mély hódolatát fejezi ki a király és a szolga egyaránt. . . Fennen hirdetett

hatalmad tehát csak hiu önámítás, s ki csak imént áldád az erőt, e hatalmas szellemet csak eszköznek téve; eszköznek pedig hatalma nem lehet.»

»Hm! — szólal meg sértett önértéssel a mag. — Dicsőség, hatalom! a sors ellen mit vétketzetek, hogy ép ennyire aláülyedtetek? Hát az a nymbus, melyben ragyogtatok, elveszté már fényét s méltóbb helyre nem találva, ily kezekre jutott? Nem, az nem lehet, hogy ti, kik annyi ezredéven át megőrzétek fényeteket, most porba sülyedjétek!

Ti gépek, ti gyarló eszközök, minő hatalom az, mit hirdet ajkatok?!

Te cséplőgép! hiu büszkeséggel rakád magadra vélt hatalmadat, s hiu büszkeséggel nevezél rab-szolgádnak, ki tédre-fejre hajt erőd s hatalmad előtt; de csalódol. A hiu önámítás gyönyörrel tölti el a lelket s az a meglegedés mámorában kéjelegve, tulbecsüli magát. De lám, mily gyarló az alap, melyre támaszkodol! Egyetlen csavar tagadja meg szolgálatát, s te tehetetlen maradsz. A mű, mit fáradságod létrehoz, nem önmunkásságod műve, s te mégis hizelegsz ön-magadnak vele?

És te, trieur! művészetéről beszélsz, ki magad is művészet eredménye vagy; te dorgálsz más önámítás miatt, mig önmagad legjobban szenveded e bajt? Hova kell balgább önbecsülés, mint nem teremteni s a meglevőt mégis fáradsága eredményének tekinteni? Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

szerint a mahdi meghalt, hivei pedig harcban állnak egymással. Brackenbury tábornoktól 11-én egy másik távirat is érkezett, melyben tudatja, hogy egy menekülő egyiptomi katona érkezett Fathmehbe, ki azt állítja, hogy július 1-én Drudonban egy khartumi arabbal találkozott, ki a mahdi haláláról szóló hírt megerősítette.

Zavargás Sanyolországban. A fogasztási adó miatt több helységben zavargások voltak, különösen Meridában volt nagy a zavargás, hol a katonák közül egy megöletett és három megsebesült, a zavargók közül pedig harmincznyolczan ölettek meg és tizennégyen sebesültek meg súlyosan.

Megyei ügyek.

Brassómegye közigazgatási bizottsága folyó hó 13-án tartotta július havi gyűlését, melyen a választott tagok Lázár Gerő kivételével s a tisztviselők a közigazgatási előadó kivételével mind jelen voltak. — A gyűlésen a főispán ur távollétében az alispán elnökölt.

A rendes folyamatban levő tárgyak közül megemlítendő a főjegyző jelentése, hogy a halászlé szabály életbe lépett, s hogy a fél éves jelentések úgy a miniszterelnökhez, mint az egyes szakminiszterekhez fel fognak terjesztetni. (Ezekre jövő számunkban vizsztatérünk. Szerk.)

A kir. adófelügyelő jelenti, hogy az oly nagymérvű elemi csapások kárfölvétele a földadó leírás céljából munka alatt áll s a munka terjedelmességéhez képest előrehaladt. A főmérnök jelenti, hogy a közmunkaügyi miniszter ur Lindheim bécsi czégnak előmunkálati engedélyt adott a Brassó és a megyei utakon létesítendő helyi vasutára; Brassó képviselője s kapcsolatosan a közig. biz. is a törvényhatóság utólagos jóváhagyása reményében ugyanily engedélyt adott Horovitz Sámuel kolozsvári vállalkozónak.

A főorvos jelenti, hogy a bolonyai gyógytári engedélyért 15 pályázat érkezett be. Névszerinti szavazás történnén, kapott Obert Henrik 11, Kelemen Ferencz 5 és Czerbes Frigyes 1 szavazatot s így Obert ált. többséget nyervén, a gyógytár nyitási jog neki adatott. Ezen határozat az 1877. évi XIV. t.-cz. 134. §-ja értelmében felterjesztendő a belügyminiszterhez.

Nevezetesebb tárgy a gyűlésen nem fordult elő. A gyűlés vége háromnegyed 12 órakor.

Az ipar és iparos osztály fejlődése kapcsolatban a nemzetgazdaságtan elveivel.

(Folytatás.)

S ha most a görög társadalmat összehasonlítjuk az őskeleti népekével, mondhatjuk, hogy valódi nemzeti élettel, állami szervezettel, jogintézményekkel, tudományos mozgalommal és szabadabb szellemfejlődéssel a görögöknél találkozunk. Életirányuk gyakorlatiasabb, magának a népek szelleme sokkal elevenebb és teremtebb, politikai és nemzeti öntudata is sokkal éberebb. S bár itt is fenn vannak még némileg a polgárokat egymástól elszigetelő kasztrendszer formái; itt is közönnyel, sőt megvetéssel fordul el a szabad és nemes polgár az ipari és gazdasági foglalkozástól, az anyagi vagyontermelés és forgalmi üzletektől, s a rabszolgaság átkos intézménye nehezül a társadalomra;

de mindezek dacára az övék az érdem, hogy a népek anyagi érdekei és jólétének okai tüzetes nyomozás tárgyai lettek, s hogy az anyagi vagyon s annak az emberhez s társadalomhoz való viszonya érdem szerint méltányoltatni kezdett. A hellén nemzet legkitűnőbb írói és államférfiai foglalkoztak e társadalmi kérdésekkel. Pláton „tökéletes állam“-ában csak az észnek van szavazata; az iparúzó osztályokat szellemi s politikai tekintetben kiskorúaknak tartja. Nézete szerint a tökéletes társadalmi rend alapjelmét és lényegét az egyén föltétlen alárendelése az egész alá, teljes önfeláldozás a közügy szolgálatában, a szigorú rend és fegyelem, meg az egyéni szabadság minden oldalu korlátozása képezi. Szerinte egy szabad polgár iparüzlettel, kereskedéssel, pénzkikölcsönzéssel ne foglalkozzék, a nemtelen kézművektől, az erkölcsveszélyező tengeri forgalom és hajózástól, valamint a kalmárkodástól tartózkodjék, mert mindez inkább a rabszolgái és idegent illető foglalkozás, míg a nemes állampolgár általa magasb hivatásától elvonatik, polgári kötelessége teljesítésében gátoltatik.

A görögök iparviszonyainak ezen ismerete után nem sok újat mondhatunk a rómaiakról. Általában véve a mit emberi dologban Görögország a legnagyobb tökéletességre fejlesztett, azt Róma gazdaggá és pompássá tette. Mint az akkori világ fővárosa és ura, magához vonta a különböző országok kincseit. Mindamelllett az ipar Rómában sem nagy terjedelembre, sem magas fejlődési fokra sohasem emelkedett. A római szerette egész idejét a szabad ég alatt tölteni, hol adás-vevéssel, vagy a közügyekkel foglalkozott, a mesterség csendes, de fáradságos hagulata nem egyezett meg véralkatával, innen van, hogy míg a legbüszkébb patricius (nemes) is dicsőségének tartá megfogni az eke szarvát, addig lealázónak tekintette a kézművekkel való foglalkozást. A római bölcsészet főnöke, Cicero szerint mindaz, mi a testi erőket veszi igénybe, a rabszolgasághoz tartozik, a mi pedig az értelmiségre támaszkodik, a polgárokhoz, kivéve a háborút és földművelést. Ez aristokratikus felfogás jellemzi az egész nép politikáját. Mint mestereik, a görögök, nem ismeretek más művészetet, mint az ékesszólást és háborút; leigázták és kizsákmányolták a szomszéd gazdag iparos népeket, szóval, nemzetgazdasági elméletük nem abban állt, hogyan lehet vagyont szerezni, ápolni, fáradsággal fentartani, hanem abban, hogyan lehet mások által szerzett kincseket elfogyasztani és elpazarolni.

Alig van esemény a világtörténelemben, mely oly széleskörű és oly mélyre ható változást tudott volna előidézni, mint a keresztény vallás. A szeretet vallása, mely tanítja, hogy szeressed feleberátodat, mint magadat; mely egyelőséget és testvériséget hirdet a felfuvalkodott gazdagoknak és szegényeknek, mértékletességet és takarékoskosságot a telhetetlen kincsszomj- és gyönyörváradásban elmerülteknek, mely azzal biztat: megismeritek az igazságot és az igazság szabadokká teszen titeket, — ez a vallás nemcsak a vallás- és erkölcsök javítására, hanem az egész társadalmi rend átalakítására volt hivatva. Szemben az ó-világ önző, az egyes embert az állam gépezetében számba sem vevő felfogásával az állampolgárban az embert, a társadalom tagjában az önálló gondolkodású és önzélt lényt ismertette meg. Neki köszönhetjük, hogy az erkölcsök szelidültek, az emberi munka min-

den jogosult irányba tehát az ipari foglalkozás is méltányoltatni kezdett, a néposztályokat egymástól elszigetelő kasztzelleme várai lassanként eltörpültek, s az eddig megvetett és szolgaságra kárhoztatott szegény néposztályokban is az isten képére teremtett embert felismerték, sorsa iránt érdeklődni s azon javítani kezdtettek.

(Folytatása következik.)

Kultúregylet.

Az erdélyrészi magyar közművelődési egyesület tagjai.

Alapító tagok névsora:

(Folytatás.)

Kalotaszegi tak. pénzt. B-Hunyad, Kaposi Molnár Frigyes adótiszt Nagy-Szeben, gr. Karácsonyi Aladár Budapest, gr. Karácsonyi Guidó Budapest, dr. Kádbé Ferencz ügyvéd Brassó, Kápolnaszegi segélyegylet 100—100 ft.

Gr. Károlyi Gyula Budapest 500 ft.
Gr. Károlyi István Budapest, 1000 ft.
Gr. Károlyi László Budapest, 200 ft.
Gr. Károlyi Sándor Budapest, 300 ft.
Gr. Károlyi Tibor Budapest, 500 ft.
Gr. Károlyi Viktor Budapest, 1000 ft.

Kecskeméti Sámuel M.-Ludas, a kecskeméti tak. pénzt. egyesület, br. Kemény Gábor miniszter Bpest, br. Kemény Görgy, Torda-Aranyosmegye főisp., br. Kemény Jánosné Csombord. br. Kemény Kálmán N.-Enyed, bri Kemény László Alsó-Gáld, Kerekes Sámuel M.-Vásárhely, Keresztesy Pál keresk. Kolozsv., Keresztessi Imre és fia 100—100 ft.

Kégl György földb. Budapest. 500 ft.

Kénosi Sándor József dévai körj., a k.-vásárhelyi jótékony nőegylet, a kézdi-vásárhelyi kisegítő pénztár szövetk., a k.-vásárhelyi tak. pénztár, a kis-jenői tak. pénzt. részvénytársaság, a kis-körösi olv. egylet, Kis-Kun-Félegyházi közbirtokosság, a kis-küküllőmegyei kölcsönösen segélyző pénztár-szövetkezet, Kis Pál (nemeskéri) Bpest, Kispál Gábor N.-Küküllő m. pénzt. Klein Frigyes Gyula, Klein Viktor Gyula, Kolosy Antal, a kolozsmegyei jegyző egylet, a kolozsmegyei tanítótestület, a k.-monostori m. k. tanintézet hallgatói, a kolozsvári áll. tanítóképezde önképzőkör, a kolozsvári esizm. ipartársulat, a kolozsvári felsőbb keresk. iskola növendékei, a kolozsvári felsőbb keresk. iskola tanári kara, a kolozsvári kegyes tanítórend. társház, a kolozsvári pinczér-egylet 100—100 ft.

A kolozsvári kereskedelmi társulat 180 ft.

A kolozsvári polg. főiskola, a kolozsvári posta hivatal tisztikara, a kolozsvári távirda-személyzet 100—100 ft.

A kolozsvári unit fiúisk. ifjusága 135 ft.

A kolozsvári unit. főisk. tanári kara, a kolozsvári vasut állomás tisztikara, Koós Ferencz kir. tanácsos és neje Brassó, Korbuly Bogdán Kolozsvár, Korbuly Bogdáné Kolozsvár, Korbuly Gergely Kolozsvár, Korbuly Géza Kolozsvár, Kossuth Lajos Turin, Kovács Ferencz apát. pléb. papi pályája 25-ik évfordulójának emlékére M.-Vásárhely, dr. Kovács Ödön tanár N.-Enyed, dr. Kovács Zsigmond aszt. Budapest, dr. Kovács Ödön Körösbánya, Kozmáné Gesztessy Etelka nőtanító igazg. nője Kolozsvár, Kristóf István szobrász Kolozsvár, Kun József birt. Miskolc, gr. Kun Károly Hunyadm. 100—100 ft.

Gr. Kun Kocsárd Gyógy 700 ft.

Kun-tanoda ifjusága 100 ft.

Folytatjuk.

Gyarló eszközök vagytok mindketten, kiket a bennem működő titkos termő-erő kényszerít rabszolgái munkásságra. — Hatalom s dicsőség enyém, mit kezdettől fogva ruházott rám a természet, kinek neve áldassék mindörökké!

Zugás keletkezik a két megtámadott között s a feszültség már-már kitörésig jut, midőn egy hatalmas hang elnémítja ajkaikat:

„Elég! elég! — kiált a föld leghatalmasabb ura, az ember. — Bámulom a merészséget, melylyel civódtok tulajdonaim felett. Minő hatalom s dicsőség az, melyről álmadoztok? talán nektek van hatalmatok ti gépek, kiknek minden csavarja akaratom szerint mozog? avagy neked, te mag, kit az emberi ész teremni kényszerít s ki termésével táplálja azt, a ki szabadságát lenyűgözi? . . . Gyarló eszközök vagytok mindannyian, kiket akaratom rablánczra fűz s igába hajt. Az ember ur a földön, — mondá a költő — igába hajtja a tenger hánykódó nyakát; ur a föld gyomrában, elrabolja kincsét; ur a föld felett, hatalmába ejti a levegőt, megfékezi a villámot, melynek segélyével egykoron igába hajtja a nagy mindens . . .”

„Ember! végtelenül kicsiny vagy! — szól az Ur. — Te tulbecsüled önerődet, midőn fenhéjázva a teremtes művébe vágsz, s ezért im türd büntetésedet. Alkoss, ronts és újra alkoss, de műveden megelégedés ne legyen soha!”

Dörgés, villámlás követi a szót s az ember megsemmisülve térdre hull, ajkai imát rebegnek az egek mindenható urához; miközben langyos eső ébreszt fel merengéséből, melybe az az istenadta ábrándos holdvilágos est ragadta lelkemet.

De hová is lett csak az a nyájas, ábrándos hold? Bizonyosan valami szerelmes pár ijeszthette meg anynyira, hogy oly hirtelen komor fellegek közé merült.

Daday Ferencz.

Apróságok.

A gonosznyelvű tanár.

Egy felsőbb leányiskolai tanár maga ellen haragította növendékeit. Mikor másnap az osztályba jön, a hölgyek nem állnak föl mint rendesen, hanem ülve maradnak.

A tanár ur mosolyogva nézi a duzzogókat, aztán így szól:

„Nekem körülbelül mindegy lehet, akár ülnek, akár pedig állnak; de azt hiszem, később ugyis elég alkalmuk lesz ülve maradni.”

Lord Beaconsfield bölcsesége. Az a nevezetes jegyzőkönyv, melyet a nagy államférfi élete utolsó éveiben használt, valami módon egy amerikai lelkész birtokába került. A jegyzőkönyv több aforizmat tartalmaz, a melyet most egy amerikai lap közöl; álljon itt belőle egy kis mutatvány:

A szépség szellemesség nélkül, olyan mint a halogó horog nélkül. — Házasság nincs a menyországban, de a házasságban sincs menyország. — Mikor a nő érzi, hogy a férfiak nem szerethetik többé, akkor keresi az isten szeretetét. — A pirulás gyakran épen oly jól jelenti a szégyenérzet kihalását, mint a keletkezés. — A nők közül, a kiket ismertem, leginkább azokra emlékeztem vissza, a kik rólam megfeledkeztek. — A nő, még ha koldus rongyokban van is, megkívánja, hogy hizelegjen neki a kedvese. — Általános szabály, hogy annak van legtöbb szerencséje a nőekkel szemben, a ki a legjobb véleményét táplálja róluk! — A férfi szívesebben tér vissza olyan nőhöz, a ki őt megcsalta, mint olyanhoz, a kit ő csalt meg. — A kacér nők a virágot kedveseiknek adják, a tövist pedig férjeiknek. — A nőnek nincs vallása, de mindig van istene! — A nők közül azok a jó barát nők, akik két fátylon át is meg tudják egymást csókolni és úgy megölelni, hogy a hajfrizurájuk meg ne bomoljék.

Állatszeliiditő. X. ur dicsekszik állatszeliiditő tudományával. „En pl. — mondja a derék férfiu — úgy megszeliditem a legyeket, hogy ha füttyölök, mind a tenyeremre szállnak.” — Az semmi — mond egy kopaszfejű ur — én nem füttyölök, még mindnyáján a fejem bubjára gyűlnek.” — X. ur le volt főzve.

T a n ü g y.

műveltség és az iskola

(Ditt's nyomán írta Végli Máttyás.)

Minden időben, minden nemzetnél ott, a hol csak oktatásról szólhatunk, úgy a legszükségesebb tudnivalóknak, mint teszem olvasásnak, írásnak, számvetésnek, valamint egy bizonyos fokig kultivált tudományoknak legelőkelőbb részét is az iskolában az atya bizonyos móddal, bizonyos eljárással sajátította el a gyermekekkel.

Lehetetlen mai nap is fel nem ismernünk s ma talán még inkább mint valaha, a különböző tudományágak tanításánál egy határozott ok-, cél-, és szabályszerű eljárást, azon tudományos műveletet, melylyel a legjobban, a legelőnyösebben adhatjuk át növendékeinknek azt a mit mi tudunk s a mit azoknak tudni kell. E tekintetben bármintemű oktatásnál a tanító kimaradhatatlan főkölléke az ügyesség, a tanítvány a fegyverem. Önként következik tehát, hogy a tanítás mesterség s magasabb fokon művészet; főleg akkor, ha a tanító az oktatás részletes és általános szabályait nem vakon, nem gépiesen, hanem a józan ész sugallta belátás szerint, igyekszik alkalmazni; míg másfelől láthatni, hogy a tanulás természetes, melynek egyik nevezetes köllékeül a figyelmet emlitem.

Ugy de a figyelem még nem minden e téren; mert hiszen ki ne tudná, hogy a hülyék a csendes örültek, legalább külsőleg a legfigyelmesebbek s a tanulásra mégsem alkalmasak; a figyelemhez tehát még a jóakarát és készség, szóval az arratermettség is járul. Épen úgy a tanítónál az ügyesség mellett a tanítandó anyagnak ha nem is teljesen kimerített, de legalább egy bizonyos közögi terjedő ismerete a legelengedhetlenebb követelmény.

Ez a tanítói ügyesség vagy módszeres eljárás, melytől elvégre is oly sok függ, különböző nevektől különböző meghatározást nyert. Egyik így írja körül: „Azon eljárási mód, mely szerint egyedül lehetséges valamely rendszeretlen igazság-halmaznak vagy ismeret-tömegnek valódi tudomány alakot adni, nevezetetik kiválóképen módszertannak (methodus).” E meghatározás igen is logikai. Egyszerűbben s helyesebben határozza meg a módszer fogalmát Brassai, midőn azt mondja: „a módszer azon tudományos művelet, melylyel bizonyos ismereteknek egy tárgyra vonatkozó sorát egyik egyén a másik birtokába adja!”

A tanítói ügyességet bizonyos elvek szabályozzák, melyek korántsem annyira komplikáltak, természetellenesek, mint legtöbbször hiszik s életrevalóságukat kétségbe vonják. Lettek legyen ezen elvek bármily meghatározással is körülírva s annyira is beburkolva a definitió szavak tömkelegébe a dolgok mélyébe behatolni nem akaró tanító előtt, hogy azok egyikét vagy másikat felfogni s alkalmazni épen nem tudja; de velem még sem fogja elhíttetni soha, hogy azok nem volnának százados tapasztalatok eredményei. Mit használt volna akkor egy Verulami Bacó, ki a természetszerűséget s egy Pestalozzi, ki mind a két nagy-szerű elvet leginkább s legszerencsésebben használta úgy a nevelés, mint az oktatás terén.

De mielőtt tárgyam részletezéséhez fognék, legyen szabad egy kis kitérést tennem s mintegy az eddig hallottak kiegészítésül felemlítenem, hogy a módszerre vonatkozó szabályok két félek:

a.) olyanok t. i. melyek az egyes tárgyak kezelésére tanítanak meg minket s tehát általán a tanításnál nyerne alkalmazást. Ezen szabályok összegét részletes vagy gyakorlati módszertannak nevezik.

b.) Vannak továbbá oly elvek szabályok, melyek vagy a tanítóval vagy a növendékekkel vagy ezeknek egymáshoz való viszonyaival foglalkoznak. Ily elvek, hogy csak egy párt említsék; a természetszerűség elve, mely talán a legnagyobb fontossággal bíró elvek egyike s mely a humán nevelésnek adott, ugyszólva létet, szemben a középkori tulságos egyházas neveléssel. Ez elv a szellem jogosultságát védi azon törekvésekkel szemben, melyek a szabad vizsgálódást a természetben s az ember lelki világában a nyers erővel is megtilták. Ez elvűek fegyvere a lélek- és élettan, az ember szellemi és testi előnyeink és tehetségeink felismerése, hibáinak kimutatása, amannak kiművelése, utóbbinak elfoglalása.

Megteremtőjüül Comenius tartják, de halála után a feledésnek lön áldozata s csak Pestalozzi volt az, kinek nevéül örökre elválhatlan lesz ez elv köllő méltánylása s sikeres gyakorlatba vétele. Ily elv továbbá az igazság elve a tanításban: meg az oktatás felhasználhatósága, vagy az oktatás képezzen az életre czimű nevezetes elv s még több mások, melyek fel-említését e helyen nem tartom szükségesnek.

(Folytatása következik.)

Küküllő megyék.

Erzsébetváros, 1885. július 8-án.

-- Kultúregyleti fiók. --

Miként 1848-ban a „Talpra magyar” elhangzott a legnagyobb magyar költő ajkairól s a haza fiainak ezrei és ezrei sorakoztak a szabadságért kitűzött zászló alá: úgy hatott a nemzetre és első sorban e szűkebb haza magyar fiaira a második „Talpra magyar” a Kolozsvárról kihatott kiáltó szózat, hogy tette hívja fel a nemzet fiait és leányait.

Mint meleg nyári napon a menydörgés, oly hirtelen jött a felhívás s mint szakadó záporban az ereszt alá menekül a járő-kelő: — úgy jött az első szózat, úgy menekül az erdélyi magyarság a magyar közművelődési egyesület védelme alá.

Két ellenfél küzdött s küzd egymással Erdélyben, a magyarság az állameszme terjesztésében nyílt sisakkal s szelid fegyverrel, — a nemzetiségek — a románok és szászok — az állameszme ellen, idegen s tilos érdekekért lebecsült sisakkal. felismerhetlenül, tiltott fegyverekkel, alattomos módon.

A háboru nem messze áll befejezésétől, a két ellenfél mérközik egymással. Az első nyíltan áll ki a sikra, a másik ezalatt aláaknázza a harcmezőt, hogy mire az előnyomulni akar, a föld már az első lépésnél is leszakad alatta s maga alá temeti az egész táborát.

De mint az oroszországi nihilisták aknamunkáját úgy ezt is idejekorán felfedezték még s minden erőt centralizáltak a mentésre. — Egész hasonló ehhez az erdélyrészi magyar közművelődési egyesület alakulása, mely nem más mint segély a veszélyben forgó bajtársak számára.

A végső pillanatban jött e segély még jókor a mentés nehéz munkájához.

Erdély fia megértették a hívó szózatot, fájdalom leányai még nem. S a mit már annyi megye és város oly dicsőre méltó példával megvalósított, azt megtette immár Erzsébetváros, ezen derék kis város még derekabb magyarsága. A mi július 5-én nálunk történt, az méltó a város társadalmához.

Megalakult az erdélyrészi magyar közművelődési egyesület erzsébetvárosi vidéki választmánya.

Néhány nap műve volt, hogy a szórványosan körözött iveken már is több 1,200 frtnál íratott alá, a mi biztosítéka annak, hogy magyarságunk felfogta az ügy nemes voltát s tőle telhetőleg tenni is akar. Erzsébetváros a tett embere. Nálunk keveset beszélnek, de annál többször tesznek. — Julius 5-ike leginkább bizonyította ezt. A város magyarságának színe-java igen szép számban gyűlt egybe, hogy nagy lelkesedés közepette megalapítsa a fiókegyletet. A gyűlés igen meleg érdeklődés mellett folyt le s minden tekintetben eredménydus. S ha tekintjük a megejtett választást, ha ismerjük a megválasztott tisztviselőket egyenként, azok tettejét s szorgalmát, önzetlenségét és áldozatkészségét, bátran elmondhatjuk, hogy fiókegyletünk méltó lesz a nagy és nemes ügyhez.

A választás eredménye következő: elnök: Dr. Wolff Bogdán, alelnökök Gillyén Lajos kir. jbiró s Avedik Lukács plebános, titkár dr. Issekutz Victor, pénztárnok Szenkovits Lajos, ellenőr Forciádi Dénes és jegyző Gorove János.

Kellenek-e ezeknél jelesebb tisztviselők?!

De nem akarok hosszadalmas lenni; — Tény, hogy városunk magyarsága a legnagyobb mértékben megelégedett az eredményvel s az első sorban az intézők tapintatoságának köszönhető.

—e.—s.

*

Üdvözljük Erzsébetváros lelkes magyarságát a tett mezején s óhajtjuk, bárha az ottani választmány a vidék magyarságának nemtőjévé, őrszellemevé nőjje ki magát. Ez első sorban a tisztikartól függ s mi hinni akarjuk, hogy a mi a rendezetlen viszony s zilált társadalmi életű Brassóban oly fényesen sikerült, az annál inkább fog sikerülni az élénk társadalmu Erzsébetvárosnál. Az isten áldása legyen hazafias törekvéseiken!

Szerk.

Fürdői levél

Tusnád, 1885. júl. 11-én.

Bizony-bizony nincs nagy kedvem fürdői levelet írni és legkevésbé Tusnádról, mert hogy fürdőn vagyok, csak úgy tudom, hogy drága az élet és hideg a víz. Miután azonban egy csinosan összeállított fürdőnévsor már az összes lapokban megjelent, és e névsor szerint már e hét elején, tehát júl. 5-én körülbelül 55 vendég lett volna Tusnádon, elérkezettnek látom az időt fürdő levelet eresztetni meg a világnak. Arról azonban biztosítom a nyájas olvasót, hogy ha a levélben annyi valótlanság lesz, mint ama fürdőnévsorban, hol még az is fürdővendégek közé volt felvéve, ki a „Három huszárhoz” czimzett vendéglő csürebén és illetve

ezen csür padlásán egy-két órát a szénában hevert, akkor a Fisch bá boltjában levő kis angyalocskám megharagszik és John Bull, az új botos kinevet. Soha ilyen humbugot nem olvastam, mintha bizony nem tudnók, hogy a tusnádi saison csakis július 15—20 között kezdődik, és mintha a tusnádi fürdő csakugyan rászorult volna álhírekre. Addig mig Tusnád fenyegeti el nem pusztulnak, nem lesz szükség valótlán névsor légberöptetésére, mert ha a vendégek az ujjítások után indulnának Tusnádra, akkor Diogenes válna minden egyes vendégből.

Uram fia! ha Práger nem jő ki Romániából, hogy pár ezer forintot építsen be Tusnádba és Römer építész nem eléggé leleményes és mondjuk ügyes, ma is úgy néz ki Tusnád mint tíz évvel ezelőtt.

Itt a világon nem történik semmi a mi a mai kor igényének megfelelne. E tekintetben dicsérem Előpatakát. Itt minden évben újat látunk, de Tusnádon — nagyító üveggel sem lehet újat találni. Ott tesped minden és rothad. Csak az isteni fenyesek, az üdítő levegő, a gyönyörű kilátás, a csergedező patak, a közel Szent Anna tó, a kissé távolabb eső büdös, ezek a természet áldásai mind oly igézők, hogy ujjításra nem szorul Tusnád.

Igy gondolkozom én, ki megelégszem, ha száraz szobám és jó étel van Lángossy vendéglőjében, de másképen gondolkozik a gazdag bojár, a nemes gróf, a nagyságos báró, tszéki elnök és Szabó Mózesné ő nagysága.

Balló tanár ur rá gyújt a pipára, Fischer bá pedig kibiczel évek óta, de szomorú a Schweiz és Wandalbahn.

A papíron 55 vendég van — igaz — de ez csak cadre, tényleg alig van 15. Persze a világnak homokot hinteni a szemébe könnyű dolog, pedig hogy örülne a szép budapesti zsidóné H... né ő nagysága, Fisch bácsinak kedves unokája, a vastag bécsi Aufschneiderné stb. ha igaz volna, mit a „kurlista” ír. A keresztül utazó kereskedő, ügyvédbojtár, a pinczér, a cigányok karmestere, az örültnek deklarált boltos legény, a szobaleány és a czukrászsegéd nem vendég.

Utóbbiak a fürdőben dolgoznak és gazdáik tárt karokkal várják az 55 vendéget és örülne ember, még az öreg Leitingerné is, ha vagy 55 szál vendég volna már ma vagy a hó 15-én. Igazán mondom, befagynánk, vagy meghalnánk, ha Fisch kereskedő ur nem nyitott volna esténként, valóságos ügynöki intézetet. Ő az, ki összeszedi a három szál legényt és három szál lányt, és huzat hat szál cigánynyal; különben mi a fiatalabb nemzedék a sok alvásban elpusztulnánk.

Persze szép volna, ha az 55 ember, ki a lapokban közszemlére lett kitéve, fürdővendég volna. Többek között Kenyeres Balázs orvosnövendék és Gyerlyánffy Emil kereskedő stb., akkor csakugyan vigan volnának, de az öreg Frankl bácsi Bukarestről és Khon bácsi Gyulafehérvárról nem akarnak táncolni.

Ma éjjelre négy vendéget várunk Brassóból, kik Borszékra utazva éjjel nálunk hálnak. Mondják egy „kinézer” is volna köztük, valami idegen kávé. De örülünk, hogy ifj. Simai is köztük van és a leányok már várnak egy jó táncost. A multkor valami ügyvédbojtár volt itt, de annak hasznát nem vettük. Se nem iszik, se nem tánczol és a mi a legrosszabb tulajdonsága a calabriában elvitte pénzünket Brassóba. Vegyen csak a nyert pénzen csirkét, tudom Istenem megdöglének mig haza viszik őket. Olyan pénzben nincs áldás, mit Fisch bácsitól nyerne.

Mit irjak még az 55 papíron volt vendégről, azt nem tudom; azok kik tényleg itt vannak unatkozni és remélnék egy jobb időt. Különösen a vendéglősök! Ezek a reménytől már megsoványodtak. Csak két ember örül: egy zsidó és egy kapitány, még pedig azért, hogy nem vették az idén a fürdőt haszonbérbe, mert elusztott volna egy pár száz forintjuk.

De elég a tréfából! Várjuk a vendégeket. Öt-hat nap mulva vigan leszünk. Én ugyan most sem szomorkodom, mert tavál ilyenkor Előpatakon voltam és minden pénzemet elnyerte valami porosz bankár. Hogy a Schulferein nőjön az oldalába — így mondaná a „Borszem Jankó”-ban Reb Menachem Cziczsebeiszer. De én jobbat kívánok neki és magamnak is és a t. olvasónak is Tessék beszélni — Tusnádra most kezdődik!

Jordán.

Rendőri jelentés.

— 1885. július 13-an.

Julius elsejével végre megszűnt az ápr. kezdetén a városkapitányság által elrendelt kutyavesztegzár s remélhető is, hogy nem fog újabb alkalom adatni a zár megújítására. Kezesség azonban eziránt addig nem nyújtható, még Brassó megye törvényhatósága egy a megye területére szóló kutyadó szabályzatot nem

teremt, mert a közel falvakban gazdátlanul tanyázó ebek veszélyeztetik leginkább a düh kitörését. Erre nézve a városkapitányság a kezdeményezést már is megtette ily szabályzat életbeléptetése iránt. Különben a kapitányság továbbra is a legszigorubb ellenőrzést fogja gyakorolni a megadózatlan kutyákkal szemben.

Az öngyilkosságok száma feltűnően gyarapodik, nem kevésbé az örülteké is. A múlt hó második felében alig múlt el nap öngyilkosság vagy örülési eset nélkül. Így a fogarasi születési s öz. Boltesch Korinánál lakott Lutsch János, miután egy lövést irányzott előbb nevezett nő s leánya ellen, — önmagát lötte föbe.

Junius 16-án Vocet helybeli mészárosnál több év óta alkalmazásban lévő, naumburgi születésű Freitag Róbert elvágta ereit, de a gyors orvosi segély életben tartván őt, meggyógyulása után a helybeli tébolydába szállítottatott.

Ugyan junius hóban követett el pénzzavar miatt öngyilkosságot Nagy János napszámos. F. hó 5-én találtatott fel a Rakodó-völgyben felakasztva Várhegyi (Bodakó) Ferencz szabósegéd, a kinek nyakán súlyos szurási sebek találtatván, a mennyiben itt bűnös eslekedet is foroghat fenn, a büntető törvényszékhez az esetről jelentés tétetett.

Ezen szomorú tünemények oka kétségtelenül az ipar s kereskedelem teljes pangásának tulajdonítható, mely a keresetképeességet korlátozza. Ijesztő mérvben szaporodik a munka- és hajléktalanok száma, úgy hogy aggodalommal tekinthetünk a jövő elé.

Tizennégy nap alatt nem kevesebb, mint négy örült kísértetett a helybeli tébolydába, a kik közül csak a prostituált Gehrs Róza és kalapossegéd Nagy János bocsáttattak el meggyógyulva, míg a többiek s. p. Fröhlich Lukács posztósségéd és Bartók Sándor predeáli szolgabíró a szebeni tébolydába vittettek át. Utóbbi f. hó 9-én meg is halt.

Rendkívül szomorú családi tragédia történt a lefolyt hóban Déván. Schreiber Ferencz helybeli asztalos a bpesti kiállításra tervezett útjában meglátogatta

Déván lakó Kutschera Venczel nevű sógorát. Hihetőleg örökösödési ügyek miatt heves szóváltásba jutván, Kutschera sógorát revolverrel agyonlőtte s azután önmagát is kivégezte.

Folyó hó 1-én este 10 órakor, a mint Kremer Károly pinceszér Martonfalván át lakására (Ó-Brassó) tartott, itt Langasiu Radu román szolgaleány által hirtelen megrohantatott, általa földre tepertetett s kézzel-lábbal ütlegeltetett. Sebet azonban nem kapott. A kezdetben tagadó tettes indokul azt felelte: »am fost beat.«

A múlt napokban sikerült a helybeli zsandárságnak elfogni a lólopással gyanúsított Spiridon Juon alias Folea George nevű egyént, a ki átadatott az illetékes hatóságnak.

Végül konstatáljuk egy hihetőleg öreg képzelődő fix ideáját, a ki városi sétáin folyton ostorcsattogásokat hallsa „Kr. Ztg.” hasábjain már többször tett szemrehányást a városkapitányságnak, hogy nem bünteti ezen esendzavarókat felényire sem oly szigoruan, mint a kolozsvári rendőrség. De hát minden oknak megvan az okozata.

Ki az, a ki egész nap legyeket fogdosna?

Helyi és vidéki hírek.

Majális. A helybeli kereskedő ifjak majálisa — vagy inkább juliálisa — f. hó 12-én igen szépen sikerült. A lelkes fiatalság a három nemzetiség zászlójával élén déli 1 órakor indult s csak a késő esti órákban, a legjobb kedélyben tért haza. A mulatság igen kedélyes volt, — közönség is igen szépen vett részt.

Honterus-ünnepély. A nemes és nagylelkű Honterus emlékünnepe f. hó 13-án volt a Honterus téren. Az idő kedvezett. A szász-ság-apraja-nagyja ott volt. Igen jól mulattak.

A brassómezei tanítótestület »Háromfalusi köre« f. hó 9-én Zajzonban tartott rendkívüli gyűlésén elhatározta, hogy az »Erdélyrész közmívelődési egylete« 100 frttal alapító taggá lép. Éljen a derék tantestület.

Jég. F. hó 11-én Háromszék felől nagy jégeső jött és majd egy órán át verte a háromfalusi (Zajzon-

Tatrag-Pürkerecz) határt, remélhető azonban, hogy a vetésekben nem lesz nagy kár.

A budapesti reform. zsidó hitközség részéről küldöttség volt Trefortnál a hitoktatási engedély ügyében. A miniszter szívesen fogadta a küldöttséget s megígérte, hogy a kérvényt a jövő héten fogja elintézni.

Vihar által elpusztított község. Kolozsvárról távirják azt a szomorú hirt, hogy a gyalui járásban lévő Bánffy-Dongó községet a 10-én dühöngött borzasztó vihar és jégverés teljesen elpusztította. A határon levő összes termés tönkrement s a községben nem maradt egyetlen veteményes és gyümölcsös kert sem. A víz oly erővel és oly roppant mennyiségben zuhogott, hogy a házak egyenként dőlnek össze. A jég tyuktojás nagyságban hullott s nemcsak a szabadban lévő madarakat és baromfiakat, hanem a föld alól kiszorult juhokat is agyonverte. A kár 80,000 forint, a nyomor leirhatatlan.

A kolera. Madridban 6 ember betegedett meg és 4 halt el kolerában. A valencziai kerületben 484 betegedési eset és 216 halálozás fordult elő. A járvány hevessege néhány városban és a velencei kerületben csökkenőben van, ellenben más kerületekben jelentékenyen növekszik. Az utcákon kény és fát égetnek.

Szerkesztő postája.

X. J., Hétfalú. Anonymust nem ismerünk, — azért még véleményt sem mondunk három verse felett.

Fehéregyháza. Az ismeretes ügyben levél ment, azt hiszszük, az igényeknek megfelelő lesz. Várjuk további intézkedéseiket s a régebbi levélre választ is.

Brassai piaci árfolyam.

Brassó, 1885. hó július 14-én.

Román papírpénz à 20 frankos	8.92 vétel	8.95 eladás.
ezüstpénz à 20	8.85	8.92
Napoleon d'or (aranypénz)	9.85	9.88
Török lira	11.08	11.12
Orosz imperial	10.08	10.12
Arany	5.80	5.84
Orosz papírrubel	124.—	125.—

Felelős szerkesztő: **Szterényi József.**

Kiadótulajdonos: **Alexi könyvnyomdája.**

H I R D E T M É N Y E K.

Szám 7631./1885.

(167) 3-3

Pályázat.

A helybeli rendőrkapitányságnál üresedésbe jött 450 frtnyi évi fizetéssel és 100 frtnyi lakpénzzel összekötött irtóki állomás betöltésére pályázat nyitattik.

Pályázni óhajtok felhivatnak, miszerint iskolai tanulmányaikra, a három hazai nyelv ismeretére és az írásbani jártasságra vonatkozó okmányaikkal felszerelt kérvényüket folyó hó 22-én délutáni 5 óráig ezen tanácshoz nyújtásuk be, s egyuttal okmányilag mutassák be, hogy feddhetlen előéletűek és hogy a 40-dik évet még tul nem haladták.

Brassó, 1885. július hó 7-én.

A városi tanács.

Szám 512./1885.

(166) 3-3

Pályázat.

A m. kir. vesztgintézeteknél egy II. osztályu vesztgőri állomás megüresedett. Ezen állomásra, melyre első sorban az 1873. évi törv. cikkben körülírt kiszolgált altisztek is tarthatnak igényt, ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak tehát mindazok, a kik ezen vesztgőri állomásra pályázni kívánnak, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket 30 nap alatt közvetlenül, ha pedig más hatóságnál vannak alkalmazva, előttes főnökség útján a m. kir. vesztgintézetek felügyelőségéhez Brassón nyújtásuk be.

Brassó, 1885. július hó 5-én.

A m. kir. vesztgintézetek felügyelősége.

Minthogy raktáromat megszüntetem, a n. é. közönségnek most

ritka alkalom

nyujtatik,

— **jó zongorát** —

olcsón vásárolni. — Uj pianinok s szárnyzongorák a legjobb minőségben még a saját vételáron alul is kaphatók.

Részletfizetés is elfogadtatik.

Kiváló tisztelettel

Jaschik Gyula.

(148) 4—10

Piaczter, 26. II. emelet.

H i r d e t m é n y.

Egy 8 és egy 6 lóerejű, a legjobb karban levő és aránylag keveset használt *Robey és Társa-féle gőzeséplőgép* a hozzátartozó kazánokkal és mindennemű felszereléssel rendkívül olcsó árban és esetleg igen kedvező feltételek mellett eladó. — Megtekinthető Uzonban Mantsu Theodornál.

Ugy szintén egy a legjobb karban levő, rendkívül erős szerkezetű, 20 lóerejű *Locomobíl, darmstadti gyártmány*, továbbá 2 velencei módozatra fából épült *fűrészfűrész Gatter* egy és két késre alkalmazható, azonkívül egy *körfűrész asztalostól*, egy *fűrészfogvágógép*, egy *fűrészfűrésztető gép* és többnemű fűrésztelephöz szükségeseltető eszközök jutányos áron eladók. — Értekezhetni a tulajdonos

Malcher Móránál, Brassóban.

(88) 20—

Haluskay András

kalapgyáros BRASSÓBAN

értesíti a n. é. közönséget, hogy *bolthelyiségét*

a Montaldo-házba

(168) 2—3

Nagy-utca 488. sz. a.

tette át, s kéri tisztelettel b. látogatásait.

A brassói általános nyugdíj-intézet

szavazójogosult tagjai

a Brassóban, szerdán, 1885. július 15-én, esetleg a következő napokon, mindenkor délután 3 órakor a tanácsház termében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy tekintettel arra, miszerint a f. é. junius hó 18-án tartott rendkívüli közgyűlés az alapszabályok módosítása alkalmával a 38. §. tárgyalása előtt már határozatképtelenné vált, — az alapszabályok 31. §-a értelmében ezen közgyűlés, tekintet nélkül a megjelent résztvevők számára, határozatképes leendő.

Tárgysorozat.

1. Az alapszabály-módosítás tárgyalásának folytatása.
2. Választmányi és pótagok esetleges választása.
3. Javaslat az intézet épületénél felhasználatlan maradt telek eladására nézve.

Kelt Brassóban, 1885. évi junius hó 27-én.

Az igazgatóság.

U. i. A módosított alapszabályok szerint önjogosult női résztvevők — legalább 10 partialis betéttel — meghatalmazottak által gyakorolhatják szavazási jogukat, s meg van engedve szavazójogosult férfitagok képviseltetése is szavazójogosult tagok által. Ennélfogva szíveskedjenek a közgyűlésen magokat képviseltetni ohajtó résztvevő urak, a meghatalmazott számára szükséges meghatalmazás kiállítására és az igazolási jegy megszerzése céljából részvény-íveikkel ellátva, személyesen vagy a brassói igazgatósághoz, vagy a külső képviselő urak egyikéhez fordulni, a hol a szükséges nyomtatványok rendelkezésre állnak, — hogy a közgyűlésig a képviselt szavazójogosult résztvevők névjegyzéke megállapítható legyen.

(158) 3—3